

A középosztálybeliek is segítenek Franciaországban!

Páris, július 11. Caillaux pénzügyminiszter tegnap nagy beszédet tartott a lemans-i választókerületben. Eddes visszafelé tartott a multra és kifejtette, hogy őt csak azért üldözték, mert bevezette a jövedelemadókat. Azzal vádolták, hogy felforgató, szocialista, sőt kommunista. Kijelenti, hogy ezekben nincs a szocialista rend felforgatása, ő sem nem kommunista, sem nem szocialista, sem nem felforgató. A magántulajdon elvi álláspontján áll, de azt hangsúlyozza, hogy védeni kell a győngyöket a plutokrácia ellen és meg kell adni az államnak azt a jogot, hogy ellenőrizze a magánvagyonát, anélkül azonban, hogy a termelési rendbe beavatkozná, mert ez megzavarná a nemzeti munka jövedelmezőségét.

Ezután a háborúról beszélt Caillaux. 1911-ben — mondotta — sikerült nekem a nemzetközi konfliktus kitörését megakadályozni, de sajnos, csak három évre. Amikor azután kitört a háború, csak egy gondolat volt, hogy országát minél szerencsésebben jusson ki a katasztrófából. Az igazi hazafinak azonban kell, hogy meg legyen a bátorsága ahhoz, hogy honfitársait felvilágosítsa. Nemcsak az ellenséget, hanem magunkat is le kell győznünk, mérték tartóknak kell lennünk a jóvátetelek kérdé-

sében, tekintettel kell lennünk a másik félre is a szövetségesek adósságok kérdésében. Ma rosszabbak a hírlások az adósságok rendezésére, mint voltak 1919-ben.

Végül Caillaux rátért a föltémára, saját pénzügyi reformjaira. Megemlékezett a szocialistákról, akik bátran védtek őt, amikor a háború alatt támadták a jobboldal felől. Most a szocialisták szemrehányást tesznek neki, amiért nem adóztatja meg eléggé a gazdagokat.

— Nem az én hibám, — mondotta Caillaux, — hogy Franciaország a középosztály ország. Kénytelen vagyok tehát a leggyorsabbal mellette a középosztályra is apellálni, hogy segítsen Franciaország megmentésében. Amilyen szigorúan be fogom hajtatni az adókat, épp olyan szigorúan végrehajtom a karakességi rendszabályaimat is. Ebben a tekintetben a kormány széleskörű felhatalmazást adott nekem. Nem fogok visszatérni attól, hogy nehezteljem a baloldalt a nagy fa gyökereinek.

A szociális-radikális párt részéről a gyűlésen határozati javaslatot nyújtottak be, amely a párt bizalmáról is biztosítja Caillaux-t.

A polgármester vétőjogával élt az állatorvosi állások megszüntetése ellen.

A zöld asztal melől való ország-lásnak mindig kellemetlen következményei vannak, mert az, aki a gyakorlati élet ezérle szempontjait nem ismeri, a legjobb szándék mellett sem képes úgy intézkedni, hogy azzal a vélt haszon helyett sokkal súlyosabb károkat ne okozzon.

A nemzetgyűlés megszavazta az ugynevezett szanálási törvényt, amelynek keretében tágított felhatalmazást kapott a kormány. A szanálási törvény alapján helyezik B-listára a közalkalmazottakat ezreket, akik között nagyon sok az egészen fiatal, életerős ember és így annak a nyugdíja ötven évig is terhelheti a közpénztárat. A létszámápasztásnak azért, — eltekintve az ilyen viszasságoktól —, van létjogosultsága, mert Csonka-Magyarország tisztviselőinek létszáma a föbbrendbeli apasztások ellenére is még mindig aránytalanul nagyobb, mint Nagy-Magyarországé volt. A helyes létszámápasztás azonban nem annyira elbocsátások ujján volna keresetülvihető, mint inkább a föltöltes állások megszüntetésével, mert föltöltes állás is van éppen elég.

a véres kardot, — lelkesített Kiss Ferenc. — En is megírom, te is írd meg az újságba, hogy ezt a gonosz gyomrot ki kell irtani, addig, míg lehet. Egy éves korában kapavál kell kivágni a cudart, amelyik pedig megéri a második esztendő, azt le kell kaszálni, mielőtt fölmagzana. Megteszed-e, hogy megírod?

— Hát hogyan lenném meg? Nagypai kötelességem. Sok tej kell az unokának. Ma délután, hogy nekifogtam megírni ezt a mérges riadót, föl akartam tekinteni még egyszer a Calcitrapát, hogy pontos leírást adhassak róla. Szólt a famul u-somnak.

— Szaladjon csak, János, két buza-virágkóró van bent az íróasztalomon, hozza ide őket!

Jön a János és jelenti, hogy ő ott nem lát buzavirágot. No ezt mindjárt gondoltam volna.

— Tudja, János, az úgy van, hogy némelyik ember embernek látszik, pedig nem is az. Némelyik kóró pedig nem látszik buzavirágnak, mégis az. Azt a két kórót hozza ki az asztalról.

Megint kijön a János és azt mondja, hogy ő nem lát ott kórót, csak egy cserépes virág van az asztalon, de az se buzavirág, csak begónia.

Bemegyek magam is, hát csakugyan nincs más az asztalon, csak a cserép begónia. És annak a földjébe bele van szurva a két száraz Calcitrapa-kóró, hogy hátha megeredne valahogy. Mink szurtuk oda beszélgetés közben Kiss Ferencet, anélkül, hogy észrevettük volna, míg a haláláról tanácsoztunk. Ez a nagypák ösztönös gesztusa volt. Hiszen utóvegre a szegény Calcitrapa is csak azért van a világon, hogy biztosítsa a fajta fönnmaradását...

Mivel a létszámápasztást zöld asztal melől intézik, gyakran nagyon furcsa eredmények keletkeznek. Olyan állások minősülnek föltölteseknek, amelyekről a rosszakarat sem mondhatná, hogy föltöltesek, legfeljebb a tájékozatlanság. A napokban érkezett Szegedre a földművelésügyi miniszter rendelete, amely lehetetlen helyzetet teremt a szegedi állategészségügy terén. A földművelésügyi miniszter ezzel a minden indokolást nélkülöző rendeletével a szanálási törvény alapján megszünteti az alsótanyai és a felsőtanyai állatorvosi állásokat és csak a város belterületére szervezett állatorvosi állás tovább fennmaradásához járul hozzá és elrendeli, hogy a belterületi állatorvos lássa el a város egész területén — a külterületeken is — az állategészségügyi felügyeletet.

A rendelet rendkívül nagy megütközést keltett Szegeden és annak végrehajtását lehetetlennek tartja mindenki. A rendelet a város tanácsa is foglalkozott és felkérte a polgármestert, hogy tegye meg a lépéseket a rendelet végrehajtásának felfüggesztése érdekében. A polgármester az 1886. évi XXI. törvény-cikk 73. paragrafusának d) pontjában meghatározott jog alapján a rendelet közlésétől számított huszonegy órában belül részletesen indokolt előterjesztést tett ebben az ügyben a főispánhoz. Ez a törvény jogot biztosít a polgármester számára, hogy az olyan rendeletek végrehajtása ellen, amelyek a helyi viszonyokra károsnak látszanak, előterjesztéssel élhet a főispánnál, aki viszont föllíratilag kérheti a rendelet felfüggesztését, illetve visszavonását. A polgármester a főispánhoz intézett előterjesztésében felsorakoztatja azokat a rendkívül súlyos érveket, amelyek az elapaszott állatorvosi állások további fenntartása mellett szólnak. Emondja, hogy a szegedi állategészségügyi kerülethez százezerézer katasztrális hold tartozik, amelyen rendkívül fejlett az állattenyésztés. A földművelésügyi miniszter éppen ezért szervezte meg 1902-ben a meglévő belterületi és alsótanyai állatorvosi állások mellé a felsőtanyai állatorvosi állást. 1902 óta az állattenyésztés még jobban fejlődött, úgy, hogy a legutóbbi állatösszeírás alkalmával 19.010 szarvasmarhát, 15.341 lovat, 35.040 sertést és 1647 juhot számoltak össze. A város területe a háború következtében nem csökkent, rendkívül fontos közgazdasági és köz-igazgatási érdek fűződik ahhoz, hogy az állategészségügy megfelelő felügyelet alatt álljon. Eppen ezért lehetetlen helyzetet teremteni a két tanyai állatorvosi állás megszüntetése akkor, amikor a tanyavilág határa egyik felől Félégházáig, másfelől Öttömösig húzódik,

abszurdum, hiszen fizikai lehetetlenség a város központonjától 40—42 kilométernyi területek állategészségének központi elváltása. A tanyai állatorvosi állások megszüntetésének kiszámíthatatlan következménye lenne azokban a Szeged környékén igen gyakori esetekben, amikor valamilyen veszedelmesebb állatbetegség jáványyszerűen lép fel. Elsődleges érdek tehát, hogy a tanyai állatorvosok a helyükön maradjanak, mert

Deficitmentes a kórház.

A költségvetés tárgyalása közben a kórház egyetemesítése mellett agított a polgármester.

A kórházi bizottság szombaton délután ülést tartott a városháza tanács-termében a polgármester elnökletével. Az ülésen dr. Debre Péter kórházi főorvos, akit a polgármester dr. Baros József igazgató-főorvos halála után megbízott az igazgató-főorvosi teendők ideiglenes ellátásával, bemutatta a kórház jövő évi költségvetését. A költségvetés szerint a kórháznak a jövő évben közel kétfélmilliárdhatyázmillió korona lesz a kiadása, így — 55.000 koronás beégapólatási díjak mellett —

a költségvetés deficitmentes lesz.

A költségvetés egyes tételeinek tárgyalása közben a bizottság egyik tagja kifogásolta, hogy a kórház ápolónői közül négy — teljesen szabálytalanul — orvosi kószolt kap, ami joggal kelt méltatlankodást a többi ápolónők körében azonkívül, hogy indokolatlanul terheli meg a kórház költségvetését. A kórházi bizottság határozatlanlag kimondotta, hogy ezt az ápolónői privilegiumot megszünteti.

A kórház költségvetésében négyszázmillió koronát írt elő felszerelésekre az elmúlt évben előírt kétszázmillió koronával szemben. Dr. Debre Péter előadta, hogy a kórház felszerelése tarthatatlanul hiányos, a betegek egyrésze lepedőnélküli ágyakban, rongyos matracokon és huzárnélküli párnákon fekszik, mert tíz év óta az ágyneműfölszerelést — az elmúlt évben kapott százötven lepedőn kívül —

különben az állategészségügy elhanyagolása következtében visszafelé fordult föltőlendül az állattenyésztés.

Kéri a polgármester a főispánt, hogy intézzen föltérjesztést a földművelésügyi miniszterhez a rendelet felfüggesztése, illetve visszavonása érdekében.

A főispán — értesülésünk szerint — magáévá teszi a polgármester álláspontját és ilyen értelemben terjeszti föl az ügyet a földművelésügyi miniszterhez.

semmivel sem pótolta.

A költségvetés tárgyalása közben hosszú vita keletkezett az elnökölő polgármester és a bizottsági tagok között a kórház egyetemesítéséről. A polgármester a költségvetés minden egyes tételénél tett valamilyen megjegyzést, amelyeknek az volt a lényege, hogy adja át a város kórházát az egyetemnek. Érveket sorakoztatott föl álláspontja alátámasztására, elmondotta, hogy a kórház államosítása, vagy egyetemesítése esetén milyen jól járna a város, mert kórháza számára nagyarányú fejlődést biztosíthatna. A város szociális érdekeit pedig biztosítaná a kötetlen szerződés, amelynek legfőbb feltétele az lenne, hogy a kórház kórházi jellege minden körülmények között megőrzendő.

Dr. Kovács József erre csak a következőket mondta:

— Az egyetemesített kórház semmi esetre sem őrizheti meg kórházi jellegét, hiszen előfordulhat, hogy egyetlen napon hetven lugkómérgezés történik. Hetven szívszédőt pedig az egyetemesített kórház nem venne fel egyszerre a kórházi jelleg mellett.

A bizottság minden tagja helyesléssel fogadta dr. Kovács József megjegyzését, a polgármester azonban — csak a fejét csóválta.

— Szavakkal nem győztük meg egymást — mondotta Madách Danton-jával és azután bezárta a kórházi bizottság ülését.

Jogosulatlan ambíciók a középiskolákban.

Sok a magántanuló, mindenki vizagzni akar, de alig tanul valaki. — Legendák és híresztelések szétfoszlása.

A legutóbbi napokban vad hírekkel volt tele a város, amely témáit szereti különféle helyeken megkeresni s ha valamire megzaviragzik magát, lohol újabb vadászterületekre. Azt mondták ugyan:

— A szegedi állami főgimnáziumban sorra buktatták a magántanulókat, még pedig hittanból. Az a különös benne, hogy a tudás követelményeinek megfelelték, csupán a győzést és az áldozati mulasztották el, ezért kellett megbukniuk.

— Honnan tudjuk ezt tudni? — kérdeztük hírhoznokat.

Szolgált mindjárt nevekkel is. Felöltötte emberekül van szó, akik korán bekerültek az élet taposómalmába, a mindennapi megélhetés kedvéért abba kellett hagyniuk az iskolát, elmentek mesterségre, vagy kisebb kezelői, szolgái a lássa. Most felébredt az ambíciójuk és pótolni kívánják az elmulasztottakat.

Bátorodtunk ellenelünköt nyom-ban megtenni.

— Véletlenül ismerjük az iskolai szabályzatokat, amelyek szerint ami a nyilvános tanulóra kötelező, az kötelező a magántanulóra nézve is. A valóságos nevelés megköveteli a diáktól bizonyos számú győzést és áldozati évenként, — a püspöki rendtartásban van ez előírva, — de nem tudunk rá példát, hogy a mulasztásért valakit megbuktattak volna a hittanból. A papok ezt a kérdést emberséges megértelessel kezelik s mindig megtalálják a módját, hogy segítsenek rajta, ha esetleg macskassággal találkozunk. Más lesz itt a hiba. Mindeneztire küldjön hozzánk néhány ilyen elbukottat urat, de hozza el a bizonyítványukat is.

Sejtelmünk bevált, nem jött senki. Magunk néztünk hát utána s érdekes dolgokat tudtunk meg. A magántanulók közül, valóban, sokan elbuktak, de „csak hittanból” nem buktak meg

senki. Akinek elégtelen jegye van a hittanból, annak a bizonyítványában szerepel ezenkívül még vagy 4—5 szekunda. Stóval: egyre ment nála a tantárgy, egyikből sem készült s még azt a keveset sem tanulta meg, amit a leggyengébb elemi iskola is tud. A „mértálatlan” bánásmódot aztán hogy kiabálhassa, bekapaszkodott a legérzékenyebb, a legbálsádosabbnak látszó pontba s elhallgatta a hosszú többi sort.

Mielőtt tovább mennénk, el kell valamit mondanunk.

A háború alatt gyakran megörlögték, hogy idősebb diákok az iskola padjából vonultak be katonának, úgy mentek a harctérre. Később alkalmat kaptak rá, hogy pótolják a kényszerű mulasztást. Hat hetes kurzust rendeztek a számukra, a tanárok önfeláldozóan tanították őket, olyan páratlan kedvezményben részesültek, mint rajuk kívül soha senki más. — Szele Róbert akkori főigazgató mégsem engedte át jelentékeny részüket. Persze, támadták érte s mi voltunk azok, akik a főigazgató urat védjük, mert igaz volt. Az ifjak, akik hat hetet tanultak árán juthattak volna bizonyítványhoz, alig jártak el a tanfolyamra, de eljártak, bóbiskoltak, mert az éjszakai mulatozással töltötték, egészen elemi dolgokat nem tudtak, pedig csaknem szájukba rágta a szót, hogy mit feleljenek, — példáulan önhittség egyesült itt az indolenciával.

— Olyan keveset kérünk, mondta akkoriban dr. Szele, hogy már kevesebbet nem lehet. Amiért háború van, még nem szabadulhatunk teljesen tudatlanok a közéletre.

Valamiképpen hasonlít a mai helyzet az akkorira. A szanálási törvény alapján ezérvel bocsátják el a magasabb képesítésű tisztviselőket is, megüresedő állásokat nem töltnek be, mégis olyan tanulási láz, — illetve bizonyítvány-szerzési ambíció — fogta el az embe-